

GENTAGELSE

- en nødvendighed

Erik Ansvang

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

GENTAGELSE

- en nødvendighed

Af Erik Ansvang

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

GENTAGELSE

- en nødvendighed

af Erik Ansvang

Ritualer og højtider er kendetegnet ved gentagelse. Meditation kræver gentagelse. Dagligdagens rutiner består af gentagelser. Vinter, forår, sommer og efterår gentager sig hvert eneste år, fordi planeten gentager sit kredsløb omkring Solen etc. Gentagelse må betragtes som en nødvendighed, eftersom man ser den overalt og på alle niveauer i naturen og i Kosmos. Spørgsmålet er derfor, hvorfor gentagelse er en nødvendighed? Hvad opnår man ved blot at gentage en handling, en følelse eller en tanke – igen og igen? Fordi gentagelse tilsyneladende er en kosmisk lovmæssighed, vil det være fornuftigt at indlede undersøgelsen ved kilden til Kosmos – i selve skabelsen.

Før skabelsen var der ingenting. Absolut ingenting ... men dette "ingenting" rummede kimen til *alt*. Og det er måske her, den afgørende forskel på Gud og menneske skal findes. Der er kun én skaber i Universet – Gud. Gud er bygherren. Menneskene er intet andet end bygningshåndværkere. Mennesket er ikke i stand til at skabe, selvom de fleste tror det. *Det er alene muligt for Gud at skabe noget ud af absolut intet.*

Før skabelsen var der ingenting. Skaberværket – Universet – blev således skabt ud af absolut intet. At skabe noget ud af intet er ikke muligt for mennesket, men ved hjælp af den frie vilje kan mennesket kun bryde det ned, der allerede er skabt, og efterfølgende kan det foretage et valg mellem de dele, der er der, for derefter

at rekonstruere dem til en anden kunstig helhed. Menneskets frie viljes natur er *adskillende*. Den kan kun adskille, og den er nødt til at adskille, *før* den er i stand til at vælge. Den frie vilje er kvantitativ – det vil sige baseret på hjernetænkning. Mennesket er ikke en skaber, for det *kan dræbe sig selv, men det kan ikke give sig selv liv*.

Og det er måske nøglen til forståelse af, at gentagelse er en nødvendighed. Mennesket kan nedbryde det i sin natur, der er uhensigtsmæssigt, og genopbygge det i en mere forædlet udgave. Ethvert nyt niveau i udviklingen begynder med en progressiv forvandlingsproces. Herefter skal den nye tilstand stabiliseres – eller integreres. Derfor følges den progressive periode af en konservativ, stabiliserende og integrerende periode. Og stabilisering og integrering kræver *gentagelse*.

Men der er i virkeligheden tale om en *tilsyneladende* gentagelse. Planeten Jorden kredser eksempelvis omkring Solen og vender konstant tilbage til sit udgangspunkt blot for at foretage et nyt kredsløb. Men Solen bevæger sig også på sin kosmiske vej rundt i Mælkevejen, og derfor vender Jorden kun tilsyneladende tilbage til sit oprindelige udgangspunkt. I virkeligheden vender Jorden tilbage til et *relativt* udgangspunkt – det samme punkt, men på et højere niveau. Planeten har bevæget sig et trin videre i en udviklingsspiral. Det er en naturlov, der gælder for alt i Universet – også for mennesket.

Gentagelsens nødvendighed er nært knyttet til bevægelse. Gud befandt sig før skabelsen i en tilstand af ren væren. Denne tilstand er ubeskrivelig, men hvis man alligevel skal forsøge at sætte ord på den, må to af ordene være "ubegrænsethed" og "ubevægelighed".

Væren vil sige, at noget *eksisterer* eller *er*. *Væren* er således forbundet med et *væsen*, der oftest kaldes Gud. Skabelse kræver som sagt bevægelse. Skabelsen

medførte, at væren trådte i aktivitet. Væren bliver til aktivitet, når væren begynder at bevæge sig. Aktivitet er den bevægelige manifestation af væren.

Skabelse og bevægelse resulterer i begrænsning. Gud skaber en begrænsning – Universet – ud af sin egen ubegrænsede natur. Og dette univers er kendetegnet ved bevægelse ... og *dualitet* ... alfa og omega. Universet har en begyndelse, og må derfor også have en slutning. Skabelsen bevæger sig fra et "dimensionsløst" punkt og udvider sig ud til sin yderste grænse. En tidløs og rumløs tilstand er forvandlet til tidens og rummets afgrænsninger. Denne lovmæssighed beskrev Lao-Tze, da han sagde: "*Forudsætningen for udvidelse er sammentrækning. Forudsætningen for sammentrækning er udvidelse*". Han kunne også have sagt, at forudsætningen for udånding er indånding, og forudsætningen for indånding er udånding. Uden gentagende udånding og indånding, er der intet liv. Bevægelse og gentagelse er derfor en forudsætning for det manifesterede liv.

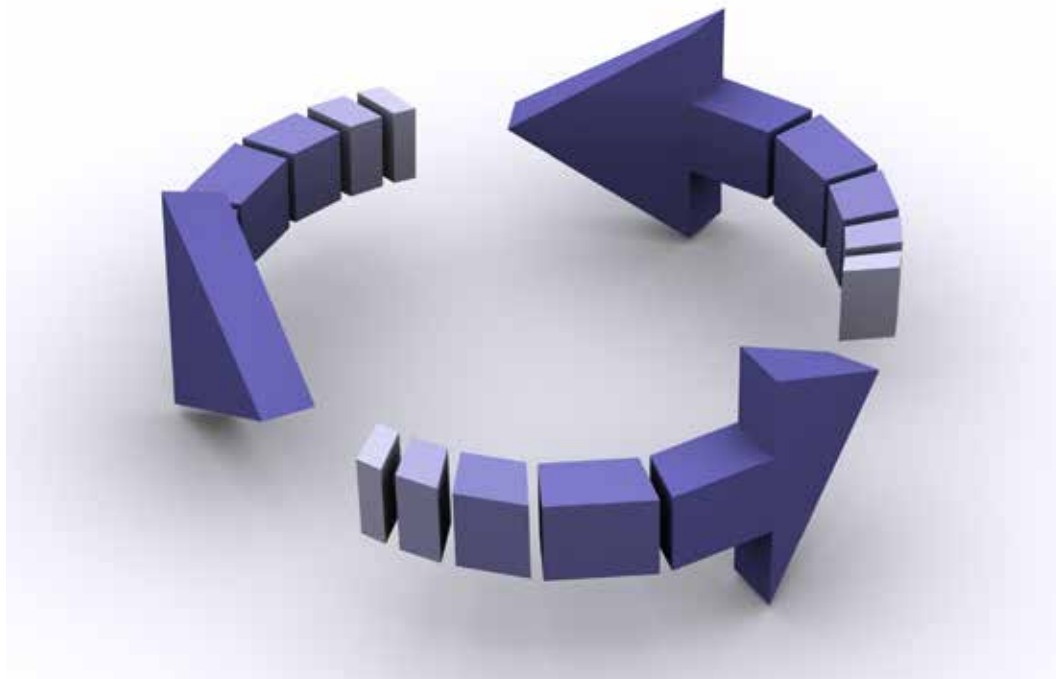
Man kan tale om aktion eller udvikling som *progressive* reaktioner – mens balance er *reaktionær* respons. Eksempelvis var det fysiske legeme progressivt, mens man voksede op, for man skabte celler og væv. Legemet blev reaktionært, da det byggede forbindelser mellem cellerne for at skabe en stabil struktur. Det fysiske legeme er stadig reaktionært, for hvis man skærer sig eller kommer til skade, forsøger kroppen straks at genskabe den oprindelige tilstand. Når kroppen vender tilbage til status quo, siger man, at den heles.

På livets lavere udviklingsniveauer er der balance mellem de progressive og de reaktionære tendenser, og denne balance opretholdes *instinktivt*. Denne instinktive kontrol er en nødvendighed frem til det punkt, hvor mennesket udvikler modenhed. Men i udviklingsområdet med menneskets følelser, tanker og frie vilje mangler denne genetiske kontrol. *Der opstår en spænding mellem trangen til at være progressiv og trangen til at være reaktionær*. Årsagen er fravær af et instinkt, der straks fortæller, hvad der er rigtig eller naturlig adfærd, og det medfører, at mennesket konfronteres med konstant usikkerhed. Og dermed opstår trangen til reaktionær respons, som er en beskyttelse mod det ukendte, for det ukendte repræsenterer en potentiel fare.

Denne tendens kaldes for "vaner". Vaner opstår af rutiner. *Vaner stabiliserer mennesket i nutiden – men hvis de fastholdes, afskærer de det fra fremtiden.* Frygt er et signal, som stammer fra en reaktionær indstilling. Det udsendes, når vanerne trues. Frygt handler derfor om det nye, det usikre, det ukendte – *fremtiden.*

Alle kender vanens enorme magt – og derfor kender alle også frygten for at ændre adfærd. Ethvert forsøg på forandring kaster mennesket ud i en kamp mellem det gamle og det nye – og de fleste foretrækker passivitetens ro frem for transformationens turbulens. Denne tendens til at ville opretholde fortiden er en af grundene til, at det er så vanskeligt at gennemføre den personlige udvikling uden hjælp. Selv under vejledning af oplyste lærere, vil den systematiske opvækning af nye og højere bevidsthedsniveauer kræve et så målrettet og utrætteligt arbejde, at der kræves utallige forsøg og gentagelser for at gennemføre processen.

Overvindelse af livets prøver bringer ikke nødvendigvis indre oplysning, for selv om det kan lykkes for et menneske at overvinde prøvens betingelser og stå frem som sejrherre over omstændighederne på det fysiske plan, kan det alligevel lide nederlag. Årsagen er, at medmindre kampen og sejren skaber grundlæggende forandringer i *bevidstheden* og en større udvidet horisont, vil de vise sig at være nytteløse i relation til den opgave, der skulle fuldføres. I sådanne tilfælde må prøverne gentages igen og igen og igen, indtil lektierne er lært og bevidstgjort.

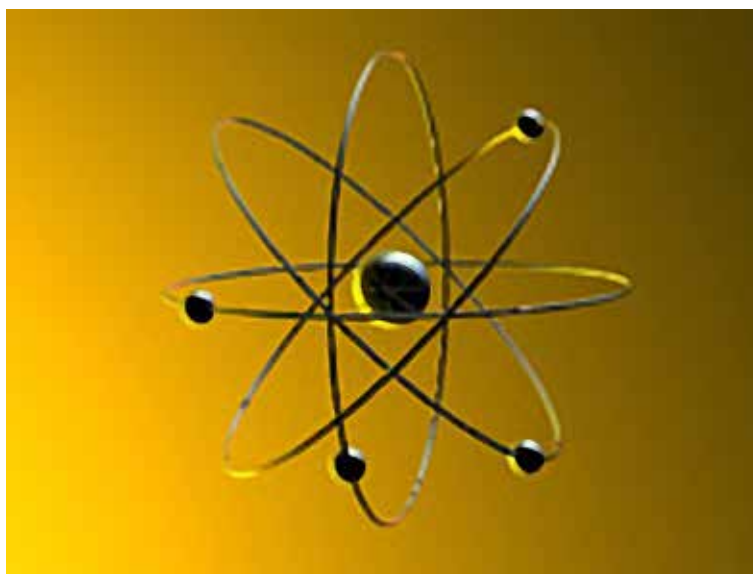
Derfor er der behov for at understrege, at kun ved mange gentagelser og ved ofte at målrette sine bestræbelser, kan man opnå gode resultater. En krise opstår ved at tænke vanemæssigt. Med tiden kan man overvinde krisen, men kun ved at indtage nye og højere standpunkter, som det åndelige indhold i menneskets natur giver impuls til. Med andre ord er det ved at etablere en særlig objektiv rytme, at en krise skabes. Det er ved at fremme en bestemt subjektiv rytme, at et menneske bliver i stand til at overvinde en krise og til at udnytte livets muligheder.

Menneskets tænkeevne gennemgår muligvis også faser af gentagne udvidelser og

sammentrækninger set i et stort perspektiv. Sandsynligvis har den menneskelige tænkeevne gennemgået en udvidelses- eller udåndingsfase i de gamle kulturer, for her anvendte de indviede den helhedsskabende tænkning. Formidling af viden foregik gennem symboler og drama, som kunne fremkalde en følelsesmæssig identifikation og indsigt, som var individuel. Det bekræftes af den tibetanske mester Djwhal Khul i en af Alice A. Baileys bøger, hvor han siger: *“- der findes ikke nogen bestemt fortolkning af et symbol, og ethvert symbol – uden undtagelse – vil formidle en individuel forståelse til det enkelte menneske”*.

Betydningen af symbolerne varierede således fra menneske til menneske og var derfor ikke entydig. Åndsvidenskaben oplyser, at menneskets følelsesmæssige natur var det store udviklingsområde i denne historiske periode, og kandidaterne fik kontakt med deres følelses- og begærliv ved at deltage aktivt i dramaernes rollespil, "tage symbolerne ind" i meditation og udfolde dem i associationer – i bevidstheden eller gennem dramatiseringer.

Den næste fase i udviklingen af menneskets tænkeevne er den nutidige. Fokuseringen er tydeligvis flyttet fra følelseslivet til tankelivet. Tankelivet er todelt i sin natur. Menneskets tænkeevne er opdelt i abstrakt og konkret tænkning, og menneskeheden forsøger at undersøge, erfare og til sidst gøre sig til herre over den konkrete tænkning.

Naturvidenskaben er et godt eksempel på den nutidige tænkeevne, for den analytiske tænkning og tilbøjeligheden til at opsplitte virkeligheden har medført, at forskerne søger årsagen til livets opståen i de mindste fysiske partikler. De prøver at forstå helheden ved at skille den ad. Det er en nødvendig erfaring i udviklingen af tænkeevnen. Ved at opsplutte tilværelsen og analysere de enkelte dele bliver mennesket i stand til at analysere livets grænser. Denne evne er forudsætningen for, at mennesket kan undgå farer, holde sig inden for naturlovenes rammer og i det hele taget undgå problemer. For at kunne fatte helheden, må man først forstå delene.

I de gamle kulturer forsøgte menneskeheden at forstå livet ved at ekspandere bevidstheden i et forsøg på at opfatte og rumme helheden. Man "lyttede" til symbolerne. Man "tog dem ind" og lod dem gennemstrømme bevidstheden. Processen

kan også sammenlignes med oplevelsen af musik, der fremkalder en spontan respons inde i mennesket uforstyrret af intellektet. Symbolet er som musik, der spontant giver genklang i det indre, og på denne måde lever den viden, symbolet giver, i mennesket. Målet er ikke en sanseoplevelse, men at bringe modtageren i en tilstand af identifikation med symbolet. Man brændte med ildens kvalitet. Man følte tyngde med tyngdens kvalitet – etc. Oplevelsen bliver måske tydeligere, hvis man forestiller sig en negativ lyd. For eksempel en negl, der stryges hen over en tavle, eller to stykker metal der hvinende gnides mod hinanden. Lyden tages omgående ind, og man identificerer sig helt med den – så meget, at det kan gøre ondt i hovedet eller tænderne.

Det er givetvis menneskeheden opgave at udvikle den konkrete tænkning til et højdepunkt. Dette mål er man ved at nå gennem den analytiske metode, som er tænkningens indåndingsfase. I næste fase skal menneskeheden selvsagt bygge en ny kvalitet oven på den logiske, konkrete trin-for-trin tænkning. Tænkningen vil bevæge sig ind i en ny udåndingsfase, og evnen til at opfatte helheder og sammenhænge vil dominere tænkningen og bevidsthedsudviklingen – men på et højere niveau end tidligere i historien – jvf. Jordens kredsløb om Solen.

Menneskeheden skal udvikle intuitionen, der repræsenterer den abstrakte tænkning. Det sker gennem tiltagende sjælskontakt, og ifølge åndsvidenskaben er sjælen gruppebevidst. At være gruppebevidst indebærer, at personlige ambitioner og mål tilsidesættes til fordel for gruppens. Bevidstheden er fokuseret i gruppen, mens personligheden træder i baggrunden. Delen må vige for helheden.

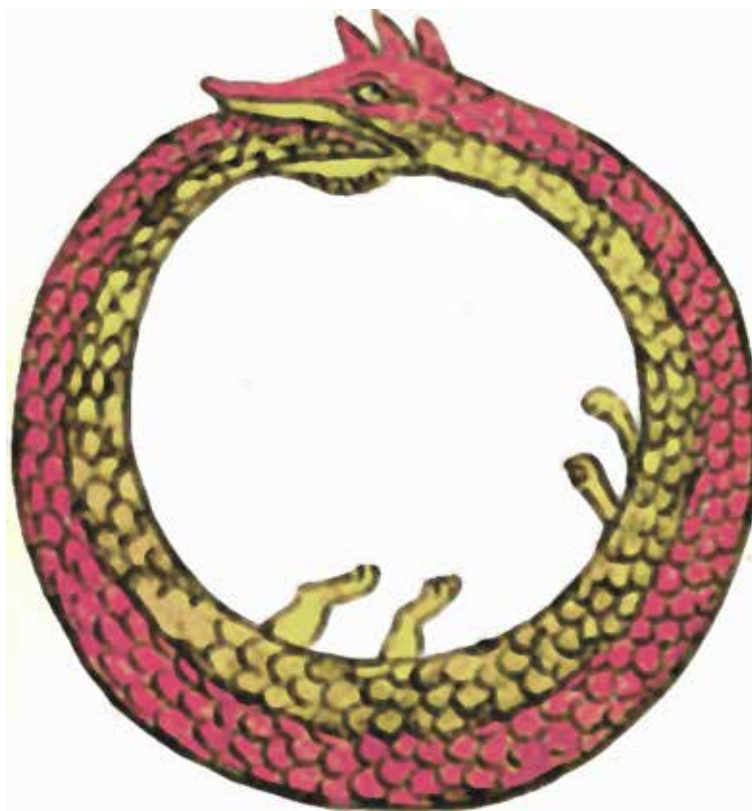

Gruppebevidsthed udvikles altså ved at udvide bevidstheden fra det personlige niveau til gruppens eller enhedens. Den nutidige rationelle, konkrete, adskillende og analytiske tænkning må vige for en mere visuel, holistisk, helhedsskabende tænkning. Studiet af symboler og deltagelse (og gentagelse) af ritualerne vil medvirke til virkeliggørelsen af dette. Symbolerne vil være en hjælp til at trænge ind bag formen til den subjektive virkelighed. Den vil bidrage til en integration mellem sjæl, sind og hjerne. Den kan kun udvikles i fællesskab mellem mennesker og deres bevidstheder.

Indvielse handler reelt om udvidelse af bevidstheden, sådan at det enkelte individ opfatter sig selv som en del af en stadig større enhed. Og gentagelserne af livets prøver vil gradvis resultere i denne erkendelse. Egentlig er det indlysende, for man præsenteres for dette princip overalt i naturen. Naturvidenskaben ved ganske vist ikke, hvordan livet opstod, for forskerne er ikke i stand til at genskabe de betingelser, som er forudsætningen for det fysiske livs opståen, men deres forskning antyder, at en bestemt type *uorganiske* molekyler omdannes til organiske molekyler. De indgik forbindelser og skabte makromolekyler – som indgik forbindelser og dannede celler – og fra cellerne opstod cellevæv – cellevævet dannede organer – som dannede systemer af organer ... etc.

For hvert niveau er hver enhed på én gang en enhed i forhold til de underenheder, den omfatter, og samtidig er den selv en del af en endnu mere kompleks makroenhed ovenover. På denne måde er atomet på sit eget niveau en selvstændig enhed. Den er makroenhed for elektronerne, neutronerne og protonerne, som er dens mikroenheder. Og den er selv en mikroenhed i forhold til molekylerne, som den blot er en del af ... og sådan fortsætter det gennem skabelsens hierarki, som inkluderer celler, organer, organismer, familier, grupper, befolkninger etc. Et menneske er med andre ord ikke adskilt fra alt dette, som har skabt det. Det er en del af en højere orden, som det hjælper med at skabe.

Et vigtigt symbol på altings helhed er cirklen (passeren), for cirklen lægger op til gentagelsen. Den er ikke alene et symbol på den trefoldige skaberkraft, men også en forståelsesramme, som symbolsk beskriver og skaber forståelse for gentagelsens mysterium. "Evighedens slange" (slangen, der bider sig selv i halen og former en cirkel) er et symbol på Universet. Hvis man forestiller sig, at denne slange, der danner en cirkel, gradvis sluger sig selv, ville cirklen blive mindre og mindre – og til slut vil den smelte sammen i ét punkt og helt forsvinde. Hvis filmen køres den modsatte vej, vil man først se et hvidt lærred. Der er ingenting – lige som før Universets

skabelse. Langsomt toner et punkt frem. Det er den første virkning eller den første begyndelse. Efterhånden vokser slangen ud af munden på slangehovedet, og cirklen skabes – Universets afgrænsning er markeret. Universet er skabt. En anden fortolkning siger, at slangen ikke bider sig selv i halen, men at halen skjules bag slangens hoved. Den danner derfor en spiral og rummer således både symbolikken om Universets grænse og om Universets cykliske udvikling gennem gentagelse.

På trods af at naturen viser noget andet, har den kristne og jødiske kultur og nutidens naturvidenskab fastholdt en *lineær* tidsopfattelse. Denne tidsopfattelse kan illustreres med en lige linje. I kristendommen og i naturvidenskaben forestiller man sig, at verden er skabt på et bestemt tidspunkt, at den varer en periode (13,7 milliarder år hvis man skal tro astronomerne), og at alt endeligt slutter igen ved dommedag, hvis man skal tro Kirken.

Det samme gælder det enkelte menneske. Det fødes på et bestemt tidspunkt, det lever en kortere eller længere periode, og livet afsluttes definitivt med døden. Ifølge både Kirken og naturvidenskaben er der intet før, og forskerne påstår desuden, at der intet er efter livet, mens Kirken lokker eller truer med henholdsvis evig frelse i Himlen eller evig fortabelse i Helvede. Mange kristne tager i dag afstand til Kirkens påstand om, at Helvede findes, og at Helvedes hersker – Djævelen – er en realitet. Men så længe Kirken fastholder dogmet – oven i købet som er en del af trosbekendelsen – indebærer den kristne tro, at afdøde efter det fysiske liv faktisk kommer i Himlen eller i Helvede.

På trods af erkendelsen af, at alt andet i naturen fungerer cyklisk, fungerer mennesket som følge af denne livsopfattelse af uforklarlige årsager uafhængigt af denne rytme. Der er fødsel, liv og død, men der er ingen gentagelse, selvom alle overalt er omgivet af det cykliske princip, hvor man ser, hvordan alt andet vender tilbage til sit *relative* udgangspunkt, hvorefter den samme cyklus gentages. Ifølge den anerkendte opfattelse er der ingen kontinuerlig udvikling for mennesket. Derfor har mange mennesker mistet troen på, at det kan forny sig og vokse. De færreste standser op og tænker over den lineære tid, ganske enkelt fordi nutidsmennesket er opdraget til at tro sådan – men sådan har det ikke altid været.

Oprindeligt troede menneskeheden på cyklisk tid. Lige som naturen tydeligt viser kontinuerlig vækst og fornyelse i årskredsløbets cyklus, var de gamle religioners udviklingslære baseret på cyklisk tidsopfattelse. I den cykliske tidsopfattelse går tiden i ring. Året begynder eksempelvis i vinterens mørke, men efter forår, sommer og efterår vender det altid tilbage til en ny vinter og en ny tidscyklus. Det er reelt opskriften på livets bevægelse på alle niveauer og i alle tidsperioder. Det egyptiske årskredsløb var tredelt, men rummer samme symbolik som firdelingen, idet tredelingen repræsenterer oversvømmelse, såning/vækst og høst. Eller før-liv, liv og efterliv – en fuldendt cyklus.

Åndsvidenskaben oplyser, at livsbølgen først kom til udtryk i en gigantisk cyklus i mineralriget, og da denne cyklus var tilendebragt, kom livet til syne i en ny stor cyklus i planteriget. Da livet i planteriget var fuldbyrdet, iklædte bevidstheden sig igen en ny og højere form, hvorefter det gennemlevede en ny cyklus i et højere rige – dyreriget. Det fortsatte i menneskeriget, men åndsvidenskaben fortæller, at det ikke slutter her. Menneskeheden er ikke det ypperste, Universet har kunnet frembringe i årmilliardernes løb. Udviklingen fortsætter i et såkaldt overmenneskeligt rige, som igen blot er et trin på vejen mod endnu højere bevidsthedstilstande.

At opnå højere bevidsthedstilstande kræver disciplin. Ordet disciplin har at gøre med regelmæssighed og orden, men der ligger også en opdragelse, indsigt og dygtiggørelse i ordets betydning. Der tales i dag sjældent om nødvendigheden af at være disciplineret. Måske hænger det sammen med, at mange oplever det som noget strengt, negativt og en måde at fastholde mennesker i spændetrøje, styre og bestemme. Men der er brug for disciplin i dagligdagen. Hvis man vil dygtiggøre sig, må man øve sig – om og om igen. Man må gentage og gentage. Det gælder på alle områder i livet. Dygtiggørelse kræver ganske enkelt gentagelse. Det kræver disciplin, regelmæssighed og gentagelse at inddrage det åndelige i hverdagslivet.

”Indvielsens cyklus var en gengivelse i det små af den store række af kosmiske forandringer, som astronomerne har kaldt det tropiske år eller stjerneåret. Lige som himmellegemerne ved afslutningen af stjerneårets cyklus (en periode på 25.868 år) vender tilbage til de samme relative stillinger, som de indtog ved dens begyndelse, på samme måde er det indre menneske ved afslutningen af indvielsescyklussen vendt tilbage til den tilstand af guddommelig renhed og kundskab, som det befandt sig i, da det indledte de jordiske inkarnationers cyklus.”

H.P. Blavatsky: *Den Hemmelige Lære*, Bind 2, s. 13

VidsomsNettet

www.vidsomsnettet.dk